

že prestavljen. Zakaj si Wutt ne pomaga? Odiše naj v prelepo Kranjsko, tam se mu srce ohladi. Saj je vendar škoda, da zapravlja svoje nezmerne talente v jezi nad nemškimi napisi v Brečicah. (Naprej prihodnjic!)

Iz Celjskega okraja. Štrana se je zmešala, kaj bo pa zdaj? Duobus certantibus, tertius gaudet. To je: Kadar se dva pripravata, se tretji smeji. Prva dva sta narodna stranka od 8. dec., ter kmečka zveza od 20. pros. pod vodstvom črne Koroške duše; tretji pa je „Štajerc“, ki se obema od strani smeji. Komaj je narodna stranka začela svoje peruti razstega vati, že je mariborska črna pošast kakor strela vmes vdarila. Toraj taka je sloga med Slovenci! Zalostno. Far pač h.če brezpogojno vladati in zapovedati, dokler ima še zaslepijene ovce za sabo. Pa prav se zgodi narodnj stranki, seveda v prvi vrsti odvetnikom, ederuhom in klečiplaznim klerikalnim učiteljem, ker se je toliko let dala od duhovske strani za nos voditi. Kakor so bili vsi liberalci pri goljufu in hudodelniku Kosemu slepi, tako tudi proti duhovnom z ro-gami. Ti pa, zmagujoči Štajerc, bodi ponosen, ker jim delaš od novega leta vedno več strah, tako da Narodni List priporoča od 24. jan., ker jim še voda v grlo teče: „Pastimo Nemce raji na miru, in bojimo se Slovenca za Sloveca“. Prav imate, a pozno ste prišli na pot spoznanja. Učitelj.

Sp. Pulskava. Kratko pred Božičem sem šel mimo cerkve sv. Trojice v Zg. Pulskavo. Nakrat zaslišim iz kaplanije grozno ropotanje, da se je celo poslopje trešilo. Pozneje vprašam znanca, kaj pomeni ta ropot. Povedal mi je, da si je uredil župnik Wiedmaier v kaplaniji umetni mlin za lastno rabo. Ta mlin pa ne šene parne ali vodna moč, temveč dvoje mladih deklet! Ljudje se pritožujejo, da bode župnik vso lepo kaplanijo pokvaril, in mislijo, da bi bila r-ta mlin tudi kakšna šupa dobra ali pa skoraj prazni hlev. Ali ti dosti ljudi, ki niso v tej hudi zimi poštene strehe čez glavo? Kaj pa sestre Šerbel, ki stannjejo še celo zimo v neki šupi poleg svinjskega hleva, kër ni dobiti stanovanja. Ali za take stvari se župnik ne briga. Bolj se brige za zlorabo prišnice. Vsa nedeljo skoro pridiguje o politiki in „zatriranju“ duhovščine na Francoskem. Pred kratkom pa je napravil še posebno pridigo proti „slabim“ časnikom. Rekel je, da se naj take časnike takoj nazaj pošlje Ali ker se ti, ljubi „Štajerc“ nikomar ne vsiljuješ, pač ni fajmošter tebe mislil. Kmetje svetujemo župniku, naj pusti politiko v cerkvi, ker drugače bode on kriv, ako „vera peša“.

Iz Zalca. Naš nov parlament ali občinski zastop je sestavljen. Po svoji pretežni večini ostal je črn, — da še nekoliko bolj črn, nego je bil njegov prednik. Po dolgotrajnem pritoževanju spoznala je oblast, da je v obdobju številca volilcev treba pomnožiti število občinskih zastopnikov na 18. Napredna stranka nima vzroka biti vesela izida teh volitev, kajti a pomnožitvijo mand-datov pomnožili so se tudi zastopniki črnih klerikalcev. Oglejmo si naše občinske zastopnike nekoliko na drobnejše! V 3. razredu se posebno odlikujeta brunni Janez Skok iz Vrbja in vaskemur ponižni sluga L. Tratnik iz Zg. Ložnice. Od novo izvoljenega zastopnika Fr. Voha pričakujemo, da bode kakor drugod, mož na svojem mestu. 2. razred ima kot novega zastopnika hudega klerikalca Fr. Janešiča iz Sp. Ložnice; nadalje se nam na novo predstavlja farovski mesar Joško Bališ iz Vrbja, kateri se pač mora še veliko učiti. Tudi svojega starega prijatelja Nabica s svojimi mačjimi očmi in sladkim nasmehom srečamo v tem razredu. 1. razred kaže nam malo predrugačeno lice; sicer nahajama tukaj neizogibnega Fr. Robleka, že čez 70 let starega, za otročjega župnika M. Korena in vedno farovžu vdanega Gorjupa; pa tudi en par kranjskih fantov imamo v tem razredu: Hodnika in Flajsa, izmed katerih posebno od slednjega zahtevamo, da bode vreden sovrstnik Hodnikov. Velika novost pojavila se je pa v osebi Anona Petrička, tajnika južnost. hmeljar-skega društva, vinčarja Hausenbichlerjevih vino-gradov, uda nadzorstva Savinske posojilnice v Zalcu in sličnih ravodov, kateri gospod je tudi ob svojem prostem času nadučitelj Zalske ljudske šole! Sedaj vemo, zakaj deli gospod

Petriček svojo učenost samo v nižjih razredih, dočim poriva „frajle“ v višje razrede! Da je tudi zelo oliskani g. Zupanc še občinski tajnik, ni potreba še posebej poudarjati, kajti „gliša vkup štriba“.

Iz Bizeljkega. Naš kaplanec Gril je pozabil na izrek Izveličarja: pustite male k meni... Pred kratkom je opazil dečka Rihterja (iz 1. razreda) po ledu drsati. Ko pride deček v šolo, zagradi ga kutar za lase in mu jih celo pest izpuli. Dečekv oče je šel nato k sodniji. A ko to kaplan izve, pride ves razjarjen v šolo. Neko dekletce Gregl se je nasmehnilo; zato ji je za-povedal kaplan celo uro na hodniku klečati. Premisliti je: v tej grozni zimi je moralo dete na mrzli opeki klečati. Da se otrok lahko zdravi je za celo življenje pokvaril, tega ni premislil po-božni kutar. Šele vse časti vredni nadučitelj g. Skubic je rešil otroka, ki je bil še na pol trd vied mrazu. Tak je torej kaplan Gril! On misli, da je sodnik čez vse. Zato je 22. m. dejal: „Jaz sem gospodar od šole!“ Ali fante, fante, motiš se presneto in kmalu ti pomagamo ter ti poka-žemo gospodarja! Bizeljčani smo si postavili šolo z ogromnimi troški 30 000 gold., ko si ti mle-čozobni kaplan še v srajčki skakal. In zdaj hočeš biti ti gospodar šole?! Ali ako meniš, da hodeš trpinčil deco tistih kmetov, od katerih živiš in brez katerih ne dobiš niti griljaja kruha, — potem se drugače zmenimo. Na evidenje!

Gutštajn na Koroškem. Ljubi „Štajerc“, naznanim ti, da se v naših fužinah že zopet fehta za cerkveno uro. Delavec naj daje in daje vedno naprej! Koliko bode ura vejalca, tega ne vemo. Stara ura bi bila tudi še dobra, ako bi jo popravili. Kdor pa zahteva novo uro, naj jo tudi plača. Mi fužinarji bi uro bolj pri cerkvi sv. Antona tik pokopališča potrebovali. Poleg te so fužine, 3 personalbanani, 2 uradniška, 1 magacin in direktorjevo stanovanje. V fužinah je skoraj več prebivalstva nego v trgu. In mi nimamo ure, ako ravno se jo nam že 23 let obljubuje. Sv. Anton je sploh čisto zapuščen; niti žegnana ni enkrat na leto. Ljudje pravijo: po duhovnih je prišla vera gori in po duhovnih go vera doli. Cerkevni ključarji se tudi nič ne brigajo. Poli-tika jim je veliko ljubša. Župnik pa si jemlje tako ključarje, ki delajo kar hočejo. Odkar imamo župnika Vclava Valeža, še ni bilo „levit“-maše. Spominjam se na svoja mlada leta; ta-krat so bili duhovni vse drugačni Ali zdaj?! Star fužinar.

Iz Klobasnice (Koroško). Naša občina, dragi „Štajerc“, je „napredna“. Dokaz: odkar je ka-planoval pri nas znani Hojnik, dobili smo „te-ater“, „izobraževalno“ društvo, „Marijino“ dru-štvo, podvojene občinske doklade itd. — kaj hočeš še več? Ta Hojnik je zdaj župnik pri sv. Jakobu, dobrih 5 ur od nas. Ali Klobasnica mu je tako prirasla k srcu, da ga vidiš vedno tukaj, posebno kadar vešba „igralce“. To je čudno, da se brigajo duhovni zdaj le za „teatre“ in „Marijine“ hčerke! In pri takih dahovnih se gode stvari, ki so obžalovanja vredne. Evo slučaj: Prinesli so otroka h krstu, ali župnika ni bilo, ker ima navado klativitezov iz sred-njega veka. Dete je slabo, ali — hajd v dve uri oddaljeno Črno; pa tudi tam ni župnika doma! Torej zopet hajd naprej z slepotnim detetom. Baje se je dete šele v Prevalju krstilo; to je 6 ur daleč z vozom. Mrz pa grozen. Ko so prišli domu, je bilo dete mrtvo... Duhovni pa se brigajo za „Rokovnjače“. Po igri pa pri-rejajo „Marijine device“ pleš, da se bolj utrdijo v ljubezni in ohranijo čistost... Več prihod-njic! Kmet.

Novice.

Volkovi v ovčji obleki.

Stara državna zbornica je izdihnila, stari poslanci so si stanih roke in odšli domu, — nove volitve se bližajo! Državnosborska volitev v letošnji spomlad bi bode velpomembna. Poka-zala bode resnično moč političnih strank. Za nas, ki živimo na Štajerskem in Koroškem, je stvar že danes jasna. Leta in leta so delali klerikalci, da ubijejo sleberni pojav lastne volje med ljudstvom, — leta in leta so vpli prvaki,

da so rojeni in poklicani „voditelji“ naroda. Pokazati pač nimajo ničesar, ti prvaški kleri-kalci. Par dvojeznih pečatov, par stranišnih tablic, par napisov so prinesli prvaški poslanci domu, da zamašijo lačne usta istradanega ljudstva... Kaj ste storili, vi prvaški po-slanci? Kako ste izvršili nalogo, katero vam je izročilo ljudstvo s tem, da vas je volilo? Kaj ste dosegli za tistih 20 K na dan, katere ste vtaknili v svoj žep? To vprašamo Ploja in Ko-rošca in bratce... Odgovora seveda ne do-bimo! Kajti ti gospodje ne židajo na svojo delo, marveč na ljudsko neumnost, ki bode pohlevno volila volka v ovčji obleki, katerega ji priporoča domači kaplan! — V tem znamenju pričena novi volilni boj! Klerikalni prvaki se zanašajo na aparat svojih mežnarjev, fajmoštrov, kuharic in kaplanov, na zlorabo cerkve, kajti — „kan-celparagraf“ je bil odklonjen! A vkljub temu se nam dozdeva, da se bojijo prvaški mogotci ljudstva in prihodnjih volitev. Jako čudno se namred kandidature prvaških klerikalcev! „Stari mebel“ klerikalne stranke na Štajerskem, pro-fesor Robič, kandidira v okraju sv. Lenart-Ljutomer. Kaplan Korošec se boji hlačkih kmetov in kandidira v okraju Maribor-Slov. Bistrica-Konjoc; tisti hofrat Ploj, kateri je de-viško-nedolžen kot novorojenček, ako ravno se še ni opral Steinerih očitanj, izbral si je naj-zanesljivejši mandat v okraju Rogatec-Konje. V brežinskem okraju pa kandidira klerikalni dr. Benkovič, o katerem bi se dalo veliko pisati. Za okraj Ptuj-Ormuž pa so postavili klerikalci svojega političnega „aufpac-kmeta“ Roškerja, ki ima edino smodnost, da liše vaako kaplansko roko. Nadalje se potegujeta za okraj Celje-Laško tisti Vonšek, ki je pol tiča, pol miši, za okraj Šostanj-Slov. Gradec pa neki profesor Ver-stovšek. To so klerikalni kandidati: 2 profesorja, 3 prvaški advokati in med njimi en hofrat, nadalje 1 kaplan in „aufpac-kmet“... Res, ako bodo vsi ti klerikalni „kmetaki prijatelji“ voljeni, potem mora naš kmet obogateti. Kaplan Korošec sicer ne ve, koliko hmelja pridela sa-vinjska dolina in je tudi zato, da zlije vinograd-nik svoje kislno vino v jarek, mesto da bi mu čedal sladkorja, — hofrat Ploj sicer še ni dokazal, da ima še deviški „krancelj“, — o Roš-kerju še ne vemo drugega, kot da razume ele-gantno farške roke lizati, — ali za klerikalne poslance bodo ti ljudje še dobri!... Nova Spindlerjeva stranka sicer še ni imenovala svojih kandidatov, ali storila bode to kmalu. Za celjsko-laški okraj bode postavila menda tistega trboveljskega Roša, kateri se ne upa pred sednjo, ako ravno se mu je očitalo naravnost brezčastna dejanja. In tako bode slo naprej... Volkovi v ovčji obleki bodo prihajali med ljud-stvo in se prizivali. Ali tudi mi ne bodedo spali za petjo! Tudi mi nasetopimo in ostra kot meč padla hode naša beseda. Kmetako zastop-stvo kmetu! Dovolj dolgo smo delali prvaškemu farju in advokatu tlako, zdaj se budimo!

Moje in tvoje! Prvaški časniki pozabijo ve-likokrat, da je med besedicami „moje“ in „tvoje“ precej razlike. Opetovano smo že opazili, da n. p. ljubljanski „Slovenec“ kaj rad iz „Štajerca“ prepisuje. Ali prvaški liberalci so v tem oziru ednaki. Pred kratkim šele je prinesel „Narodni list“ gospodarski člančič, katerega smo objavili par številki preje v našem listu. Nam je sicer drago, ako se ponatisne naše gospodarske članke; ali časninarska do-stojnost zahteva, da se tudi pove, od kje se dobi te članke. V zadnji številki smo objavili malo „Zajeto povestico“ iz Šmarje pri Jelšah. In ljubljanski „Slov. Narod“ je prepale dobesedno, brez da bi le namignil, da jo je „Štajercu“ po-snel. Gospoda, to se pravi — krasti!

Hvalijo nas... V 4. številki piše „Nar. list“: „Nikakor ni pravilno, prenizko („Štajercove“ stranke) ceniti. Nikakor ni prav posmehovati se ustravitvi tiskovnega društva in podcenjevati politično spretnost Linhart, dr. Delpina itd. Ti ljudje so nam lahko vrgled glede njih delav-nosti... In potem priporoča „Nar. list“, naj „sedajo“ njegovi pristaši „v žep“. Nam sicer ni za prvaško hvalo! Ali take besede so zanimive, ker pojejo prtaki vedno, da smo na smrtni po-stelji. Ali mi živimo, živimo da jo veselje. Zavio „Štajerc“!

„Sveti“ bajkot. Res čudno, da niso zbes-

neli politikujoči duhovni že proglasili, da pride v nebesa le oni, kdor bojkotira napredne trgovce in obrtnike. . . . Ako prelizamo prvaške časnike, potem ne vidimo več druzega kakor le bojkot. Sramotno je to počenje in krvavo se boje masševalo nad prvaki. Kaj ko bi Nemci sulico obrnili in ne kupili več od slovenskih kmetov niti polovnjaka vina? Kaj ko bi se res prišla ta nesrečna vojska, ki bi škodovala na vse strani? Ali do tega ne pride, kajti ljudstvo ima predrave možgane, da bi se pustilo zape-ljavati v take boje. Zato škoduje prvaki bojkot prav malo, — kajti prvaki se sami nanj ne ozirajo, — prvaki kupujejo in kupujejo sami z Nemci, — le od ljudstva zahtevajo, da jim vrže zadnje groše v njih nenasitno žrelo! In to vidijo ljudje. Hinavščino, ki smo jo opazili pri prvaki ob ustanovljenju šol z nemškimi podukom, hinavščino, ki tiči v tem, da so prvaki proti nemščini v šoli, svojo lastno deco pa vzgojujejo nemško, — ta hinavščina se ponavlja i pri bojkotu. Sami potrebujejo Nemca, da kupuje pri njih, — ali ljudstvu nočejo pustiti to neposredno kupnjo. Prvaki bi radi, da bi šta-jersko-koroški kmeti nosili vsaki falirani „na-rodni štacuni“ svoje denarje, da bi zaupali vsak-om sleparju, samo da se imenuje „Slovenca“ — ali to se pač ne boče zgodilo. Kadar se gre za krvavo prislužene krajcarje, takrat se neha politika, — in zato: proč z roko, prvaki gos-podje! Sicer pa naznanjamo, da bodemo pričeli najodločnejši boj proti pridigovanju sramotnega, breznačajnega bojkota!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Stara klepetulja „Domovina“, glasilo notarja Baša in „štrumpfabrikanta“ Hribarja postaja ne-sramna, odkar so jo pustili liberalci na cedilo in odkar so jo poglali klerikali v kot. Zdej posnema klepetulja „Fihpos“, da bi si pridobila novih naročnikov. V 11. štev. piše: „Štajer“ mirne duše lahko laže, da ptujaka šparkasa pri Kaiserjevem pelomu ni nič sgrabila, on lahko laže, da je n. p. Glas dober Slovenec. Sedaj pa farba naše ljudi, da bodo morali kmetje višje davke plačevati, ako zahtevajo slov. uradovanje“. To je vendar nesramnost! Dokažite, da izgubi ptujaka šparkasa le en vinar vsled Kaiser-jevega konkursa! Mi smo prinesli številke, vi pa samo psujete. Ven z dokazi! Nadajte doka-žite, v kateri številki smo imenovali g. Glasa „Slovenca“. In kedaj smo govorili, da bodo kmetje višje davke plačevali, ako uvedejo slov. uradovanje? Rekli smo le, da bodo prevajanje dopisov stalo denar in danes ponavljamo, da so storili županig. radgonskega okrajnepostavni čin, ko so prinesli na kaplana Stuhceov shod pečate in so podpisali, kar ni bilo sklenjeno. . . . Ne-sramna klepetulja v Celju zahteva, da ji po-veemo resnico v obraz. Od takih ljudi, ki izrab-ljajo po svojih fabrikah nedoletne otroke, — od takih zakotnih listih, ki ližejo danes klerikalcom pete, jutri pa pišejo, da se naj duhovniki v obraz pljuje, od takih ničvrednih klepetulj, katere ne vpoštevata najzabitejši človek, — se ne pustimo obrekovati. In zato bodemo druge strune navili!

Prvaki poslanci. Kdor pravi, da prvaki poslanci ničesar ne storijo, ta se moti. Čisto ve-liko „delnjejo“. Evo dokaz: Novembra meseca so sedeli v Gočekovi gostilni v Kozjem klerikalni poslanec dr. Jankovič in drugi gospodje. Napos-led so se skregali in Jankovič je pokazal svo-jo ljubezen do bližnjega s tem, da je dal enemu gospodu klofuto. To pa se temu gospodu ni dopadlo in zato je dal klofuto z obrestimi na-zaj. O, naši poslanci „delajo“ in „trpijo“ za nas, kadar jim kedo gorko okoli nšes prisoli!

Roparski napad na zdravnika. Pred krat-kim je prišel ponoči nesnanec k g. dr. Stuhecu in dr. Trestlju in ju prosil, naj gresta z njim na Mestni vrh, kjer je baje njegova srankinja težko obolela. Omenjena dva zdravnika ništa šla. Ne-znanec je šel potem k g. dr. Gregorecu in pono-vil svojo prošnjo. Ta zdravnik je bil pripravljen in se je podal z neznancom na pot. Ko prideta v Mestnem vrhu že nad uro pota od mesta, napadel je neznanec zdravnika z Goligim nošem od zadaj. Le debela sakuja je obvarila doktorja pred smrtjo. Razvil se je boj na življenje in smrt, v katerem je dobil zdravnik teški dve rani na levi roki. Ko je napadalec mislil, da ima

zdravnik dosti, je zbežal. Orožniki so pričeli napadaleca iskati in aretovali so tudi nekega človeka, ki živi ločen od svoje žene in ki je jako stumljiv, zlasti ker se vjemajo njegovi čerlji s sledovi v snegu. Vsekakor boče preiskava do-kazala, kdo in iz kaknega vzroka je izvršil ro-parski ta napad. Nečuvna nesramnost pa je, da mečejo prvaki listi krivdo na — naš list. Mi naj bodemo odgovorni za napad! Niti tro-hice dokaza ni, da bi bil napadalec naš pristaš, nasprotno pa imamo dokaz, da je aretirani člo-vek, ki je tudi brčkone napadalec, hud prvaki klerikalec. Ko so ga namreč peljali v zapor, je zagledal neke naš list in je zavpil: „Že zopet ta nemčurški list“. Sicer pa je prejšnji okr. zdravnik že pred 17. leti, ko še ni bilo „Sta-jerca“, opozarjal svoje tovarše, naj ne gredo nikdar brez orožja na deželo Torej, prvaki kleri-kalci imajo ta surovi napad na vesti! Navajeni smo sicer, da se nas dela odgovorne za vsako lopovstvo. Pred leti se je očitale ptujakim naprednjakom, da so zažgali Gregorecov dom. Ali kakor so ta-krat romali kaplan Korošec, dr. Brumen in urednik „Fihposa“ v inkuzo, tako so se vjeli prvaki tudi zdaj v lastne svoje zanjke. Ne mi, — ali klerikalci so krivi hudodelstva! Iz cerkve stopajo prvaki fantazini in že se mesarijo z nožmi. Kto je ariv te povzrovelosti kakor tieta nesrečna prvaki gospoda, ki pridiguje le so-vratstvo in boj in napadanje?

Od okraške šole v Ptuj. v kateri vlada nadučitelj Kankler, se nam poroča vedno no-voisti. Učitelj Kofar pride skoraj vsak dan po-znosno v šolo, kar se zaznava v kuhni. Pred kratkim se prebravši osem ped. vzdehom ko je učitelj v gostilni štirinje vinar. To so posled-ice Kanklerjevega regimenta!

Novo šivilno stroje (Nähmaschinen) ki so izvirne in iz najboljših fabrik, je dobila firma brata Sawitich v Ptuj. Opozorjamo občinstvo na to!

Kaj je s tatam? Poročali smo v zadnji številki, da je ukradel šupan Brastava v Turčvam vrhu čez 3.000 K občinskega denarja. Do zdaj se ni oglasil noben prvaki list, da bi po-jasnil to zadevo. Ali hočete pokriti tala v plaš-čem „krišćanske ljubevni“? Ljudstvo zahteva, da se kaznuje tatal Torej prvaki politenjaki, z resnico na dan!

Trboveljski poštenjak Roš se je pričel zvi-jati pod našimi udarci, kakor se zvija črv, ako stopiš nanj. Moč razume, da ne boče mogel „prezirati“ naših napadov in da boče moral tožiti ali odstopiti. Tega pa se boči, pred porotnike ne mara, ker dobro ve, da ima grozno veliko masla na glavi. Ali mi imamo še drug h sredstev, da prisilimo Roša do odločitve! Na strankinem zboru preteklo nedeljo se je skle-nilo resolucijo, ki prosi deželne poslance, naj spravijo zadevo na dnevni red zbornice. V de-želnem zboru boče Rošek moral odgovarjati! Poštenjak Roš se peča zdaj s politiko. Odkar so namreč vsi ljudje izpozicali, da je igral vedno dvojno vlogo, da je bil hinavec proti delavcom in hinavec proti gospodom, — od tega časa se je stvar predrugačila. Roš ne prodaja več hrast-niški fabriki svoje slabo kamenje, od Roša se tudi kruha več ne jemlje, — Roš izgubi s tem okroglo 24.000 kron na leto, — 24.000 K nemškega denarja, katerega je vtaknil doslej v žep, vkljub temu da je tako zagrizen „Slove-nec“. To boli moža in zato se zvija kot črv pod peto! Zato pa mu sklicavajo njegovi paj-daši „shode“, na katere prihaja redno dr. Go-sak iz Celja. Zdej pa vprašamo čisto prijazno gospoda Kuželja: kdo plačuje dr. Gosaka? Poroča se nam, da dobiva Gosak vsakokrat, kadar pride „pridigovati sveto rojstvo“ proti nemški šoli, po 70 kron „odškodnine“! Kdo plača ta svote? Ali se jih jemlje iz blagajne konzuma? Na to zahtevamo odgovor! . . . Konč-no se je pa Roš zaletel v uredništvo novega lista v Celju in milo prosil g. Spindlerja, naj mu pomaga. In „Nar. list“ je objavil dopis, v katerem ne ovrže niti ene naše trditve, v ka-terem pa napada le našega urednika. „Narodni list“ piše, da nosi g. Lenhart propadli štrajk v javnost. To je laž! Le enkrat so omenili glav-nega krivca tega propada — Roša. „Nar. list“ piše nadalje, da je propadel štrajk vsled neso-lidarnosti. Dobro, ali „podgane“ so bile vsak-osi Rošovi pajdaši in Roš je poklical vojaštvo,

da obvari te „podgane“. To smo pripravljeni — kakor vse naše napade! — pred sodnijo dokazati in ako nam očita zaradi tega „Nar. list“, da obreknjemo, potem pade to očitanje na ta list nazaj. Laž je tudi, da smo pisali proti Rošu, odkar je nasprotiral nemški šoli. Ne, odkar je zaščitnik ubijalcev in odkar ima maslo na glavi. Toiko temu listu v odgovor. Noben klerikalni list bi si ne upal, podpirati korupcijo, hvali-ti blato Roševega gospodarstva. Ako „Nar. list“ to stori, se sam sodi. Toiko za danes!

Tepeni kaplan. Pri občinskih volitvah v Kotrežu pri Zagorju ob Savi so punice ka-plana iz Ččenika prelasele in preklofatale. Ko bi ostal pri svojem bevriju, mesto da bi se vtikal v politiko, ne bi dobil klofuto od „než-nih“ ženskih rok.

Napadi na firmo Stige v Slov. Bistrici se ponavljajo v prvaki-klerikalnih listih. Ti na-padi so nesramni, ali tudi preneumni, da bi se pošten človek z njimi pečal. Kdor pozna izborna Sugarjevo trgovino, ki je pravi vzor pametnega gospodarstva, ta boče imel edino „fej“ kot od-govor na te napade. Prvaki naj raje kritizirajo svoje propale „konzume“ in „narodne štacune.“

Iz sv. Antona v Slov. Gor. smo izvedeli, da se kaplan Lasbacher zopet giblje. Pred kratkim je zapovedal v šoli otrokom, naj tisti ostanejo, katerih starši imajo napredne liste. In potem je otroke okregal in jim držal „pridgy“ o „sla-bih časnikih“. Baje namerava Lasbacher tudi „kobači“ za „Marjino“ hčerke postaviti, ki boče stala 800 gold. Za stavbišče se še pogaja. Tudi je hotel osnovati posojilnico, katera naj bi bila zvezana z klerikalno zvezo v Ljubljani; pa ni šlo. . . Veteranci v sv. Antona dobijo lastno godbo, ki boče svirala v Veliko soboto in na Telovo. Torej, kaplance Lasbacher, le naprej, le dalje še bolj marljivo! Čumbolj udrišaj po „Sta-jerca“, temveč naročnikov dobivamo. Hvala ti, da odpiral ljudem oči!

Čudno birmo brez škofa je dočeval v gos-tilni g. Koroška v Prečetnicah župan iz Ra-doslavca. Prišel je na plesni vendek s svojimi paragrafi. Ali neka korajžna omaconka ga je birmala, da je bilo veselje. Vkljub visoki ob-lasti, ki jo nosi ta sveti mož, se mu vendar opetovano kaj neprijetnega pripeti; ljudje se mu radi smejejo, posebno kadar leže posluš, kako se zemlja obrača.

Klerikalna „vzgoja“ V mariborski okolici se je hotel obesti zidar Anton Štruc; pa mu je žena vrv odrezala. Ta človek je hud klerikalec in nasprotnik našega lista. In vendar je hotel zapustiti 8 otrok! Lepa „vzgoja“!

Kuharica kelne . . . Kuharica v sv. Mar-tinu pod Varpergom je dejala: „Zdej pa naj le „Štajerca“ hudič vzame, zdaj grem v Lembah kot farovška kuharica, zdaj me ne bo več našel. . . . Glej, pa smo te le našli, ti po-bojna jungfrava, in našli te bodemo i zanaprej, pa čeprav se sklicuješ na hudnika!“

V sv. Lenartu Slov. Gor. je bil izvoljen županom iz novega v obče spoštovani g. Jos. Sedminek; namestnik mu je g. H. Sollag, obč. svetovalec pa gg. Sarnitz in Heiter.

Pri obč. volitvi v Rogatcu so bili vol-jeni v 3. razredu gg. K. Ferschug, J. Bresin-schegg, dr. F. Schuster in J. Smucny; v 2. raz-redu: Ign. Bresinschegg, Al. Gutmann, K. Kol-terer in Viktor Zgrosser; nadomestnika J. Ein-falt in L. Barg; v 1. razredu L. Holsinger, dr. Pavlitschek, J. Sporn in K. Wretal; nadomest-nika: F. Paraletz in A. Kollaritz.

Tuji v Mariboru. L. 1906 je prenočilo v Mariboru 13.377 tujcev; od teh je bilo 5316 iz Štajerske, 5029 iz sosednih dežel in 2932 iz inozemstva.

Tele z dvema glavama je vrgla te dnij krava posestnika Serdoner v Prelogu pri Šoš-tanju. Tele je bilo mrtvo rojeno in ima tudi dvojno srce.

Tihotapstvo s svinjami. Oblast je prepove-dala vsled iz Hrvaškega zavlečene prašičje kuge raznim občinam izvors svinj. To dnij pa so dobili orožniki v Dobrovi pri Brečicah na šta-jersko-hrvaški meji nekega kranjskega tihotapca (šmuglerja); zaplenili so mu vse prašiče in ga izročili okrotni sodniji v Celju.

Porotno sadišče v Celju. Hlapec Alois Umek iz Mostprajza se je imel zagovarjati zaradi uboja. 25. nov. so se skregali fantje v

Pinterjevi gostilni z nekim Vidom Zalokar. Obtoženec je vrgel pijanega Zalokarja parkrat ob tla. Valed tega so se zvečer zopet stepili in je snil Zalokar obdoličenca s škarpami. Umek je vzel nato težko poleno in udaril Zalokarja po glavi, tako da je ta drug dan umrl. Porotniki so zanimali vprašanje uboja in Umek je bil valed tega oproščen. — 24 letna dekla Amalija Cerenjak je bila obtožena detomora. Služila je pri posestniku Kvederju v Arzeninu pri Vojniku. Posestnik je opazil, da postaja dekla „debela“ in jo je odpustil. Kmalu potem je prišla Cerenjak po obleko in — „debela“ ni bila več. Ljudje so govorili, da je porodila in otroka umorila. V nekem gozdu so našli tudi otroškega mrliča. Ali dekli se ni dalo detomora dokazati in je bila valed tega oproščena. — 8. maja p. l. ponoči je pričelo goreti pri posestniku Arbu v Savčniku. Ljudje so rešili komaj življenje. Požara sumljiv je bil posestnik Martin Cede, ki je sovražil Arba; ali takrat se mu ni dalo ničesar dokazati. Potem pa je povedal Cede svoji ženi, da je zažgal, žena pa je povedala drugi ženi in kmalu so orožniki za stvar izvedeli. Končno je Cede tudi priznal; bil je obsojen na 6 let težke in poojstrene ječe. — Ignacij Schmid, nekdanji trgovec in agent, je sedel že 5 krat zaradi goljufije v ječi. Oseparil je potem zopet celo vrsto kmetov iz Koroške okolice in je dobil zato 18 mesecev težke ječe.

Novo šolo so otvorili v Globokem pri Brezicah.

„Birmovec“ nabira po Trbovljah in Štoreh rudarje za izseljevanje v Nemčijo. Knapi, bodite previdni in ne verujte vsako besedico!

Tatovi v Hajdinu. Pred tednom so tatovi v Hajdini trikrat vlomili i. a. pri g. Friedlmu, g. Klemenu in g. Vogrinca. Pokradli so več mesa, žitja itd. v vrednosti do 200 K. Tatove so zasadiili v osehah Markovića iz Hajdina, njegove žene in Gerečnika.

Umrl je 23. prosinca v Bagovnici g. Franc Sever, posestnik in zidar v 65. letu starosti. Pokojnik je bil naprednega mišljenja in miroljubnega, poštenega značaja. Veliko mož se spominja pokojnika kot vrliga moža. Naj mu bodo zemlja lahka!

Morilec lastne matere. 23. p. m. je stal pred grabniki porotniki 16 letni sin kočarski Franc Kaiser iz Raasa. Umoril je zavratno svojo mati z dolgom nožem in ukradel potem 120 K ter zbežal v gozd. Tudi je izvršil že preje rasne tatvine. Pred sodiščem je izjavil, da je umoril mati, da bi si kupil kolo. Za umor je dobil 15 let težke ječe.

Umrl je 28. p. m. 32letni g. Jos. Heller v Ptaju na teški srčni bolezni. Pokojnik se je ravnokar šele etabliral in otvoril knjigovoznico ter prodajalno papirja. Nemila smrt mu je onemogočila nadaljnje delo. R. i. p! — Omenimo, da se bode papirna trgovina in knjigovoznica v Ptaju (Farbergasse poleg male kasarne) tudi še zaneprej poljala.

Z dinamitno patrono se je igral kočarski sin Johan Otorepec iz Brestovec pri Rogatcu; patrona se je razstrelila in mu odtrgala dva prsta.

Roko zlemil se je znani prvaški kaplan Čemažar v Tebarjih.

Zorznila je šivilja Juvančič, ko se je vračala iz neke vasi v Staroves pri Vidmu.

Samomer vojaka. V Gradcu se je ustrelil neki četovodja (Zugsführer) v Drebhakenkaserni. Zdravniki upajo, da ga rešijo.

Ustrelil se je v Ptaju slikar Morelly. Bil je takoj mrtov.

Iz Koroškega.

„Nas čolnici otmimo“. To besedo je ispregovoril pokojni pesnik Gregorčič, katerega so prvaški klerikalci ubili in — to besedo rabi zdaj politični pogorelec Grafenauer. V 4. številki je napisal članek „Nas čolnici otmimo“. Članek je sakrabsko lep! Samo z l a g a n je od začetka do konca. Grafenauer pravi, da so prvaki „občudovanja vredni veraki, gospodaraki in narodni mučeniki“. Kdor je to čital, je močno kihnil. Torej doktorček Brejček je „očudovanja vreden“, monsignore Podgorc je „mučenik“, odsvoljen železniški uradnik Eyar je tudi „mučenik“ in — zopet smo kihnili. Ali neured-

ni „mučenik“ Grafenauer, ali jeste vsak dan žganjce in močnik in nezabeljeni krompir ali kaj, da ste taki „mučeniki“, da se celo nam smilite? No, „mučenik“ Grafenauer je tudi zgodovinar in pravi, da so „naši pradedje zidali na skalovju nemškim vitezom gradove“. Hm, hm! Naši pradedje so tudi zidali bele samostane, farške kasarne, in — zidajo jih še danes, dragi „mučenik“ Grafenauer... Potem kriči Grafenauer naprej: „Smrt Slovani je želja Nemca!“ Hm, hm! Vi, Grafenauer, kje ste pa dobili svoje ime? Zdi se nam, da je to ime presneto malo „slovensko“. Sicer pa — nemški listi ne pišejo nikdar tako strupeno proti Slovincu, kakor „Mir“ — katerega imenujejo Korošci „Slepirja“ — proti nemškemu soedu! Ali — mi se poznamo. Tukaj se ne gre za slovenščino, temveč za šepo, za denarni žakelj raznih prvaških „mučenikov“... Potem pa prične Grafenauer v svojem članku pljuvati ogenj in žveplo na slovenske koroške kmete. Tako jih ošteva, kot da bi bili smrkavci! Prepričani smo, da bi Grafenauer marajski doživel, ko bi ne sedel v varnem zavetišču! Kmet se ne pusti povesti od škrica! Na koncu svojega članka pa govori ta „mučenik“ Grafenauer o „nemških falotih“. In to je podla nesramnost! Vi, Grafenauer, kdo je „nemški falot“? Ali so to pošteni Korošci, ki so naprednjaki in se ne puste komandirati od farških kuharic in požretnih prvaških advokotov? Kdo je „nemški falot“? Dokler na to ne odgovorite, vam povemo resno v obraz: Nesramnež, lump je človek, ki se dela „inteligentnega“, ki pa psuje svoj lastni narod s „faloti“ — lump je, ki se ne upa dokazati, kargovori. Fej!!!

Vbogi „Mir“ javka in joka, da je že 5. teden po novem letu in vendar mu še 3 četrtine naročnikov ni plačalo naročnine, je celo inzerate ne plačujejo... To je res smola! Zadnjič šele je očital „Mir“ našemu listu, da „fehta“ denarje, ako ravno ni mogel dokazati „Stajercu“ niti vinarja dolga. In zdaj — joka: tri četrtine naročnikov „Mira“ ne plačajo; menda zavirajo v ta papir le krvave klobase. **Vbogi, revni „Mir“**, nas pa bombardirajo naročniki z novimi naročbami, da naš upravitelj komaj delo izvrši. **Vbogi „Mir“!** Zapri kamnico, kajli budobni Korošci te res ne marajo...

Shod v Podsinji vasi, na katerem so razjarjeni kmetje prelasihi duhovniškega hujskača, je spravil prvaško-klerikalne liste ob pamet. Ali hujskanje ne more imeti drugih posledic! Sicer pa zvedene napredni list „Freie Stimmen“ pravo besedo, ko pravi: „Kaj je bolj obsojevanja vredno: ako se pokaže tujemu duhovniškemu hujskaču vrata, ko je večino svojih čolnic žalil, — ali pa ako stopi človek z zločinsko roko na novi grob bližnjega, da istrga zadnje roko zaostalih, krič na grobu, iz zemlje, ker nosi nemški napis? Tako se je zgodilo l. 1906 v Podgorju.“ Res, ako so tisti kmetje, kateri so prejeli hujskajočega farja za ušesa, sami „roparji“ in „divjaki“, kakor piše „Mir“, — kaj se potem tisti, ki omadežujejo celo grob iz političnega sovražstva? Grob je celo divjaku svet. Sicer pa vprašamo: kdo je upeljal po Koroškem in Stajerskem politiko polena? Kdo je napadel s surovno silo napredne kmete na stoterih ehodih? Kdo hujska neprenehoma? Prvaki, farški hujskači, vsi tisti črna gospoda, ki zdaj krokoljše solze joka...

Volitve v Finkensteiru. Obšinske volitve v tej občini so končale z zmago naprednjakov v 1. in 3. razredu. V 2. razredu se zmagali klerikalci.

Iz Mikiči pri Sv. Mohorju. V tej občini so končale volitve s popolno zmago naprednjakov. To je zanimivo, ker je bila občina dolgo klerikalna. Pri zadnji volitvi je bil izvoljen v 2. in 3. razredu le 1 klerikalec; v 1. razredu pa so izvolili naprednjaki sami 3 klerikalce. Županom je bil izvoljen g. Jost. Ravno tako so bili voljeni v krajni solski svet sami naprednjaki.

Iz Ražne doline se nam piše: Repučnik v „Miki“, agent za farško-prvaško pooblastila, se je tednika „Stajerca“ tako prestrašil, da bi kmalu ablaznil. Gotovo bi mož priletel iz „kranjskega kuratela“ v „grško“ norišnico, ako bi ga neka „poerednica“ ne potolažila s svetlimi 60 kroknicami, katere se bodo v tej občini porabile

za vailjevanje prvaško-farškega „Slepirja“. Repučnik, ne repučni se z svojimi prifehtanimi kroncami! Kupi si raje „šavbe“, da namajš avojo brihtno glavico: z ostalim drobižom pa plačaj voznike, ki ti bodo po tvoji volji bajto iz Mlake na Dobrovo prepeljali...

Zmaga v Saumbodeu Pri občinskih volitvah v tej občini so zmagali naprednjaki na celi črti, ako ravno so klerikalci „delali“ z vsemi močmi. Zopet za črnehe — „tužni Korotan“!

V sv. Margareti v R. se je ustrelil posestnik Schuschnig.

Fajmošter — župan. V Rudi hoče postati fajmošter občinski svetovalec. Ali dokazalo se mu je, da je to nepostavno. Mož pa trdi, da ve za fajmoštra na Koroškem, ki je celo župan. Kje? Kaj že vse hočejo biti ti črni gospodje: župani, poštarji; časniki, govorniki, direktorji posojilnic, ravnatelji konzumov, — le dobri duhovniki nočejo biti!

Koledvor v Beljaku (Villach) se bode prezidil. Troški te velikanske zgradbe bodo znašali čez 3/4 milijone kron, od katerih plača država 2 miliona. Zgradba se skonča do konca l. 1908.

Ušlo je na Stabenski gori hlapca Schmuckerja. Pri delu mu je padlo težko poleno na glavo, da je bil takoj mrtov.

Vlak je povozil 28. p. m. v Beljaku (Villach) delavca J. Maierja in ga težko ranil.

Utonil je zopet v Vrbskem jezeru neki ključar iz Poreča.

Po svetu.

Koliko ljudi umre vsak dan? Na svetu živi okoli 1500 milijone ljudi. 30 let se računa za sredojo življensko dobo enega zaroda. Vsakih 30 let umre torej 1500 milj., vsako leto 50 milj., vsak dan 137.000, vsako uro 5700, vsako minuto 95 in vsakih 2 sekund 3 osebe. Vsakokrat kadar dihaš, je izdihnilo že 2—3 oseb.

Rudarska smrt. V Lievinu na Francoskem se je pripetila v 3. šahu valed razstrelbe strupenih plinov velika nesreča, ki bi postala lahko usodopolna, ker je bilo 812 knapov v jami. K sreči so se rudarji vendar še rešili. Pač pa so našli smrt neki štajger ter dva inčenerja. — Velike groznejše pa je nesreča, ki se je pripetila na Nemškem. Natančno številke še niso znane, ali gotovo je, da je od 150 do 300 rudarjev našlo smrt. Nesreča se je zgodila v jami Reden, ki leži v bližini mesta Saarbrücken v južnem Bejnlandu. Ze preje so se nabrali razstreljivi plini (Brennluft) in glavni inžener je baje prepovedal delo. Valed pomote(?) pa se to povele ljudem ni nasnanilo in tako so šli tudi v ponedelek na št. Plini so se vneli in velikanska eksplozija je razstrelila celo jamo ter zasula štrekno z 2—300 rudarji. Doslej se je dobilo iz jame 165 mrlčov, ki so večicoma tako razmesarjeni, da jih nikdo ne spozna. V jami pa je pričel divjati grozoviti ogenj in je onemogočil nadaljnje rešilno delo... Grozni prizori so se godili okoli jame. Tisoče ljudi se je zbiralo, nekaj tenak je kar zblaznelo in e silo so jih morali začrati, da niso skočile v šah. Eksplozija je bila tako velikanska, da so mislili ljudje na potres. Natančno število poneorečencev prinesemo prihodnjč. Do točka zvečer so dobili že 148 mrlčov. Nesreča je tudi za nas zanimiva, ker dela ravno v Bejnlandu jako veliko štajerskih rudarjev.

Orožniki-mrlči. Neki mož iz Trebinja (Buzna) se je vračal iz Amerike v svojo domovino in imel prenočiti. Bal se je roparjev in šel raje v žandarmerijsko kasarno. Navzoča eta bila 2 šandarja; povedal jima je, da ima denarja ter jih prošil, ako sme v kasarni prenočiti. Orožnika eta mu to dovolila. Uro pomeje je slišal neki gospodar vpitje. Ker je srečal druge orožnike, jim je to povedal. Kasarna je bila zaklenjena. Zbli so vrata in našli kmeta umorjenega. Orožnika eta ga umorila in skrila denar v škarnjo. Morilca eta bila odpeljana v Mostar.

Črna „araka“. Zapri se ogrskega župnika Barta iz mesta Medgyes-Eőznaker, ker je ukradel tamošnji ljudski banki okoli 100.000 K.

Petupla se je v črnem morju barka „Galata“ e 60 delavci.

Roparski umor. V občini Vazard pri Proburgu so umorili neznanca ženo in hčerko bogatega mesarja Orbana ter odnesli okoli 4.000 kron.

Velikanski stolp, pravi „Wolkenkratzer“, o katerem smo že pred kratkim poročali in ki se sežida v visokosti 658 čevljev v Novem-Yorku, — bode obsegal 48 nadstropij poleg 11, ki jih ima že poslopje. Na vsaki strani bode 9 velikih oken. Ves stolp zgradijo iz železa in bode stala sgradba 12 milj. kron. Šo pa tički tam onkraj velike luže!

Samomorji so postali na Dunaju kar nalezljiva bolezen. V pol meseca (prosinca) se je umorilo 68 oseb.

Srečna občina je nemško mesto Klingenberg. Mesto poseduje toliko ilovice, da je postalo z njo bogato. Občinarji ne plačajo nikakoršnjih doklad, pa dobijo po 300 markov na leto iz občinske blagajne.

Farska kuharica. Pred leti je prišla klerikalna posejilnica sv. Vavilava v Pragi v konkurz. Člani so izgubili par milijonov kron. Vodja te aleparake posejilnice je bil pater Drozd. Te dni pa se je omočila nekdanja kuharica tega Drozda. Zdaj se je izvedelo, da si je ta babura pri svojem patru 70.000 K „prihranila“. Pri poroki so napravili ljudje demonstracije.

Vojvoda — morilec. V Rimu so zaprli vojvodo Carcase, ker je umoril svojo ljubico, 17 letno pevko Loulo Bichau; dekle je bilo nosno. Oč morilca je milijoner.

Velikanski vihar je divjal v kitajskem morju pri Hongkongu. Čez 50 barčic se je potopilo; več kot 100 Kitajcev je utonilo.

Ljubí „Stajere“! V Inevingenu so imeli klerikalci shod. Dekan Fecht je dejal: „Dragi kristjani! Pomislite, da se vas bode tudi na drugem svetu vprašalo, kako ste oddali svoj glas pri državnozborski volitvi...“ Dekan je pozabil povedati, kateri svetnik ima to zadevo preiskavati! — Zakaj ni fajmstrojev žep nikdar napolnjen? Svar kmet nam je odgovoril na to prasanje tako-le: Bila sta dva brata, prvi kmet, drugi pa fajmstroj. Pojerala sta po ravnemu očetu prazni žakej. Prav po bratovsko sta se razdelila, tako da sta žakej na sredi prerezala. Spodnji del z dnom je dobil kmet, zgornji hrec dna pa fajmstroj. In od tega časa nimajo tarški žakeji dna.

Gospodarske.

Sejmi na Štajerskem. 4. februarja: Ormuž (mesečni živinski), Dobrna v okraju Celje (letni in živinski) Sv. Jurij na Ščavnici (kramarski), Slov Hartmansdorf v gleisdorfskem okraju (letni), Jarenina v mariborskem okraju (živinski), Kalobje v celjskem okraju (živinski), Lipuica (letni), Schöder v muravskem okraju (letni in živinski), Ščavnica (mestna živina), Sp. Pulčkava (živinski), Uncmarkt pri Judenburgu (letni in živinski), Videm pri Brezicah (živinski), Weiskirchen pri Judenburgu (letni in živinski), Wies (letni in živinski). — 5. februarja: Ormuž (svinjski), Sv. Peter v okraju Kr. je (letni in živinski), Radgona (mesečni živinski); — 6. februarja: Gradec (sejem z žitjem, mrvo in slamo na Griesplatzu, sejem z lesom na Lendplatzu); Ptuj (sejem s konji, govedo in prašiči), Leutschach pri Arnfleu (mala živina); — 7. februarja: Gradec (s konji in govedo poleg klančice), Breg pri Ptuj (prašičji), Šohtanj (letni in živinski).

Pomagajte ptici! V zimskem času trpi tvoj najboljši prijatelj, ptica. Dajaj ji hrane! Tuči na vodo ne pozabi, kajti kje jo naj dobi, ko so vsi potoki zamrznjeni!

Žitnega črnega kebra (Kornkäfer) prebneš oziroma vjameš tako-le: Razširi ovčjo kožo (voljeno stran spodaj) pred kupom žita; vrši kebre, ki se zbirajo v vrelo vodo. Na Francoskem trdijo, da pomaga honopija. V šupo z 200 hl. pšenici so prinesli konopljenega semena; drugo jutro so se vsi keabri izsehli. Teden dni so keabri odhajali, potem jih ni bilo nikdar več v šupo. Po „B. B.“

Koliko zaslužiš pri mleku? Kmetaki pisatelj Darschmid je izračunal v „Agrarblatu“. — Krava z 500 kil žive teže, ki ima vsako leto eno tele in daje poleg tega veliko mleka, potrebuje sledeče množine redilnih snovi (v kilah) skozi 250 dni: — Beljaka 1.20, štirke 6.24, masti 0.35 kil; breja krava beljaka 0.35, štirke 3 — maščobe 0.20 kil. — Na leto daje to sledeče številke:

za 340.25 kil beljaka	50 vin.	K 170.12
1950 — „	10 „	190.50
110 — „	50 „	55.—
10 — „	8 „	—80

Skupne potrebnine na krmi K 4.642

K temu pride še za molzenje (za 10 komadov 1 dekla z K 625 plače), za hlev in potrebščine (32.60 K), za obresti in riziko (28.— K), za porabo krave (K 8.50), za bika (K 2.—), torej skupno K 133.60. — Vsi troški za tako kravo bi torej znašali K 550.05. — Dohodki pa:

1 tele, 4 teđu, 74 kil po K 1.08 — K 80.—; skozi 9 mesecev po prodaji teleta 2.300 litrov mleka po 20 vin. je K 460.—; od tega 10% za raznašalca mleka (skozi 270 dni) po K 180 = 50 K ostane torej K 410.—

Skupni dohodki znašajo K 490.—

Torej znaša kmetova izguba oziroma troški za gnojitev 60 kron. Dotični pisatelj pravi: kmet bi moral prodajati liter mleka z 25 vin., potem bi imel gnoj kot edini dobiček.

Mokre klet posušiš, ako nastaviš v njo klor-kalijeve soli (Klorkaliumsalz); za večjo klet zadostuje pol kile. Ta sol vzame mokroto na se in kmalu opesiš čez soljo vodo. Daj to sol potem nad močni ogenj, da izgine voda v pari in sol je zopet rahljiva. Zlasti za krompirjeve kleti je to sredstvo dobro, ker nasprotnje temu, da dobijo krompirji nove kali.

Kako je treba ravnati z gnojem, ki ga kmetič vozi na polje jeseni in po zimi? Ker je odgovor na to vprašanje baš sedaj velike važnosti za naše poljedelce, hočem navesti tukaj še pred večimi levi objavljene glavne misli v ti zadevi gosp. strokovnega učitelja Hafuerja. On pravi približno to-le: Pravo ravnanje z gnojem se začne že v trenutku, ko ga nalagamo na gnojišču na voz. Treba je namreč gledati na to, da se pomelajno notranje, že bolj razkrojene plasti z zgornjimi še bolj suhimi, to pa zaradi tega, da dobi cela njiva enak gnoj. Nalaga se naj gnoj na ta način, da se prične na koncu ali na jedni strani in sicer tako, da se vzame jedna partija od zgornje plasti pa do dna gnojišča. V kupih se vrše razkroji, pri katerih izpuhti dragoceni dušik v obliki amonijaka. Nadalje izpere dež iz gnoja najbolj dragocene redilne snovi, kteri se potem sčasoma stekajo v zemljo. Valedtega nastanejo tam, ker so bili kupčki, kakor pravimo mi doma „stehseta mesta“. Na takih mestih poleže žito, krompir ni močnat, grah se sicer razvija, toda kmalu poleže in segnije. Dalje časa tedaj ležijo kupčki, temveč se porazgubi amonijaka, ki ispuhva tem gosteja so stehmeta mesta. Na takih prostorih je zemlja pregnojna, medtem ko ima okrog in krog manj vreden gnoj. Gnoj se toraj naj raztrosi! To pa jednako-merno, in se naj razdelijo večji kupi. Ali lahko ostane raztrošeni gnoj več časa na njivi nepodoran, ali pa se naj koj podorje? Na pološnih njivah bi bilo zelo napačno, pustiti več časa raztrošeni gnoj. Ako namreč dežuje na zamrznjena tla, ali če kopni sneg, potem se gnoj izbere, in koristne gnojove tvarine ne morejo v zemljo, temveč jih odplove voda. Na takih njivah se toraj naj raztrošeni gnoj koj podorje. Ko je zemlja zamrznjena, naj se sploh več ne vozi gnoj na njivo. Ako pa spravljamo tjejak, naredijo se naj na primernem mestu na njivi veliki kupi. Na ta način se pomelajno že pri nalaganju zgornje plasti a spodnjimi. Grda razvada in velika škoda pa je, če se svojazi na živo najpoprej sgoraje plasti in potem še le spodnje. Umerna posledica tega ravnanja je pač potem ta, da dobi le en del njive dobro uležan gnoj, drugi kos njive pa suh, nestrohen gnoj. Pri spravljanju gnoja raz voza na te, da se gnoj jednako-merno porazdeli. Posamezni kupčki naj bodo toraj jednako veliki, razdalja med njimi v vrsti pa tudi jednaka. Istotako naj bodo posamezne vrste jednako vsake-sebi. Ali se naj gnoj koj raztrosi, kterega takoj ne podorjemo, ali pa naj ostane do oranja v kupih? Hlevski gnoj ne sme ostati na noben način dalje časa v kupih na njivi. Tako ravnanje je zelo škodljivo, bodisi ob ktereikoli času. Tudi po zimi se ne sme zgoditi kaj takega. Zakaj? Ta mesta se morajo izbrati na takem prostoru njive, kjer voda ne more odploviti goja. Kupi se naredijo tako-le: Kot podlago za kup dene-mo jedno plast zemlje in še le na to potem gnoj. V kupu samem pa se naj vrsti ena plast goja, potem zopet plast zemlje, in sicer tako dolgo, da doseže kup visočino jednega metra. Konečno se pokrije kup od zgoraj in ob stra-

neh a približno 30—40 cm. debelo plastjo zemlje. Ko pa se potem zopet razvaja gnoj po njivi, moramo glodati na to, da se popolnoma premešata zemlja in gnoj. Tudi spodnja plast zemlje se naj razsvi. Popolnoma drugače pa je raztrošenim gnojem na ravnih poljih. Zguba amonijka tukaj ni velika, slasti tamkaj ne, kjer se je že na gnojišču dobro ravnalo z gnojem. Ako tukaj v raztrošenem gnoju izpere dež razkrojne gnojilne snovi, grede te naravnost v zemljo, in se v zemlji jednako-merno razdelijo. S tem pa še seveda ni rečeno, da bi bilo boljše, pustiti gnoj raztrošen, kakor ga koj podorati. Na vsak način je boljše, če se koj podorje gnoj, da se vrši razkroj v zemlji, in se na ta način zboljša zemlja v fizikalnem oziru. Kmetje grešijo tudi v tem mnogo, kako globoko se naj podorje gnoj. Da se razkroji gnoj, treba je zraku, toplote in mokrote. Da ti lahko vplivajo na gnoj, podorje se naj gnojilo plitvo. Vendar pa se ne sme gnoj tudi preplitvo podorati; kajti tako sicer lahko vplivata nanj zrak in toplota, zmanjka pa mu lahko med letom mokrote. Popolnoma natanko se seveda ne da določiti, kako globoko mora priti gnoj, ker se to ravna po kakovosti tal. Povprečno se lahko reče, debelejša ko je zemlja plitveje mora priti gnoj, in lažja ko je zemlja, globokeje naj pride gnoj. Ker se pri raznanju z gnojem na polju delajo velike napake, omeniti še je treba, da ostane mnogokrat gnojenje popolnoma brezuspešno zaradi slabega ravnanja z gnojem. Po „Gosp. Glasniku.“

Vzgoja umne svinjereje. Svinjereja je velika in koristna panoga gospodarstva, ker ona vrše lepe novce kmetu v žep. Zatoraj je treba, da oprezno ravnamo z njo; ne samo v reji ampak tudi v snegi ker je zelo boleznim podvržena. Hočem vam na kratko opisati iz lastne izkušnje nekatere važne točke o tej prekoristni gospodarski panogi. Ko je merjasec leto star ga še le smemo pripuščati na razplod, rabimo ga k večjemu do četrtega leta, ker tedaj postane pretežak in nerodoviten. Prasico pripuščajte s prvim letom in jo rabite do 5. ali do 6 leta za pleme. Kdor sputča premlade prasice s sedmimi ali osmimi meseci po plemenu ima šabe bole-havne svinje ki postanejo od roda do roda slabše in zelo boleznim podvržene, posebno take svinje rade bolehalo na želvah (skrofulozi) ker je to podedljiva bolezen. Brejo prasico morate tečno krmiti. Kuhar krompir in kuhano korenje katerim primelamo nekoliko otrobov, dalje dajemo nekoliko kuhnega ječmena, za napoj pa otrobove vode. Surovo sranje kakor n. p. koruza ječmen ni priporočljivo dajati brejim prasicam ker rado napenja. Zadnje dni pred porodom je dajati manj hrane da se čreva izpraznijo in porod olajša. Praseta naj sesajo približno 7 tednov, ko so 3 tedne stara začnite jim pomelem dajati hrane kakor sladko mleko, v katero nadrobite košček kruha ali skuhajte na mleku žak redek močnik iz moka. Pasiti je treba, da so posode vedno čiste in se jed ne skisa kar povzročuje nevarno drisko, katera je pri sesajočih živalih zelo nevarna. Ker je prašič imenitna domača žival, ker se da v kratkem času porediti in ni izbirčen v klaji. Najboljša svinjska hrana je kuhan krompir, korenje, repa in skoraj vse zelenjave. Ako primelamo k tej klaji otrobov ali moka zamorammo prašiče dobro izpitati. Svinja ni posebno proti zvi. občutljiva, ampak v mokroti, kjer so vlažni hlevi in gnojnica zaostaja, tamkaj se rada bolezen udomači. Večkrat se ljudje pritožujejo, da nimajo nikake sreče pri svinjah. Hrano, ki jo dajejo, je ravno tako, kakor bi jo za hlev metali in kaj je vzrok temu? 1. Ti ljudje gledajo premalo na snago, ker svinje ljubijo čistočo, v svojem blatu, nikoli ne spí, zatoraj je treba čisto in suho stetje. 2. Korita, v katerih se daje hrana, so nesnažna, v katerih se preostala hrana skisa in zelo škoduje. Treba je toraj pred vsakim krmljenjem korita s čisto vodo umiti in isušiti. 3. Večje število prasel potrebuje več tečne klaje, katera pa pri mnogih velikokrat primanjkuje. Zatoraj imamo toliko število prasel, koliko jih moramo pravilno rediti, napačno ravna, kdor ima veliko živali in malo tečne klaje! J. Kukovec.

Za dom in družino.

Ceni barometer (vremensko uro) si napravš tako-le. V stekleno iz čistga stekla